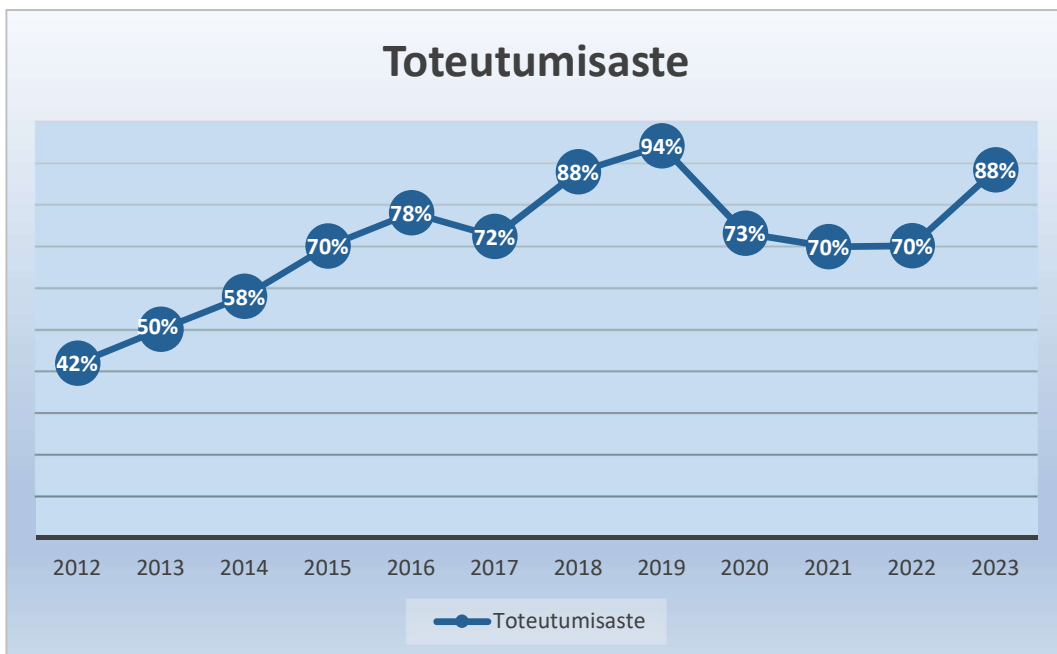


## Valvontasuunnitelman toteutumisen raportointi ja arviointi 2023

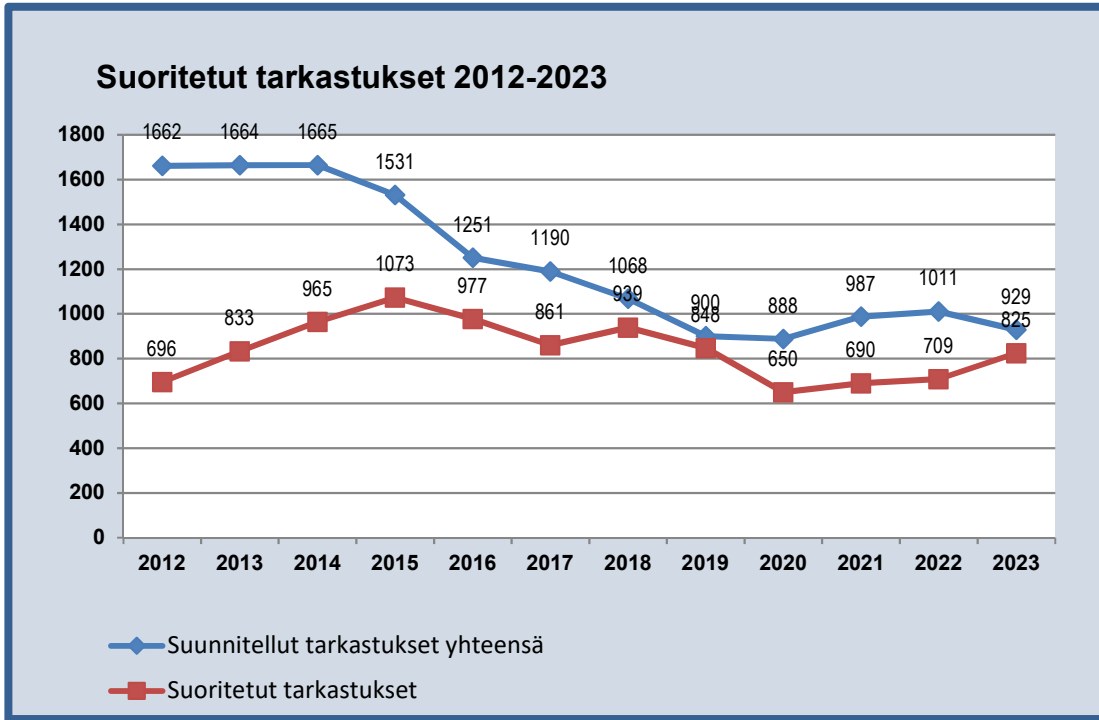
Valvontasuunnitelman tarkastuksien tavoitemäärä oli yhteensä 933 kpl ja toteutumisaste jäi **88 %** (825 tarkastusta). Terveysvalvonnassa toteutumisaste on 88 % ja eläinlääkintähuollossa 83 %.

Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %).

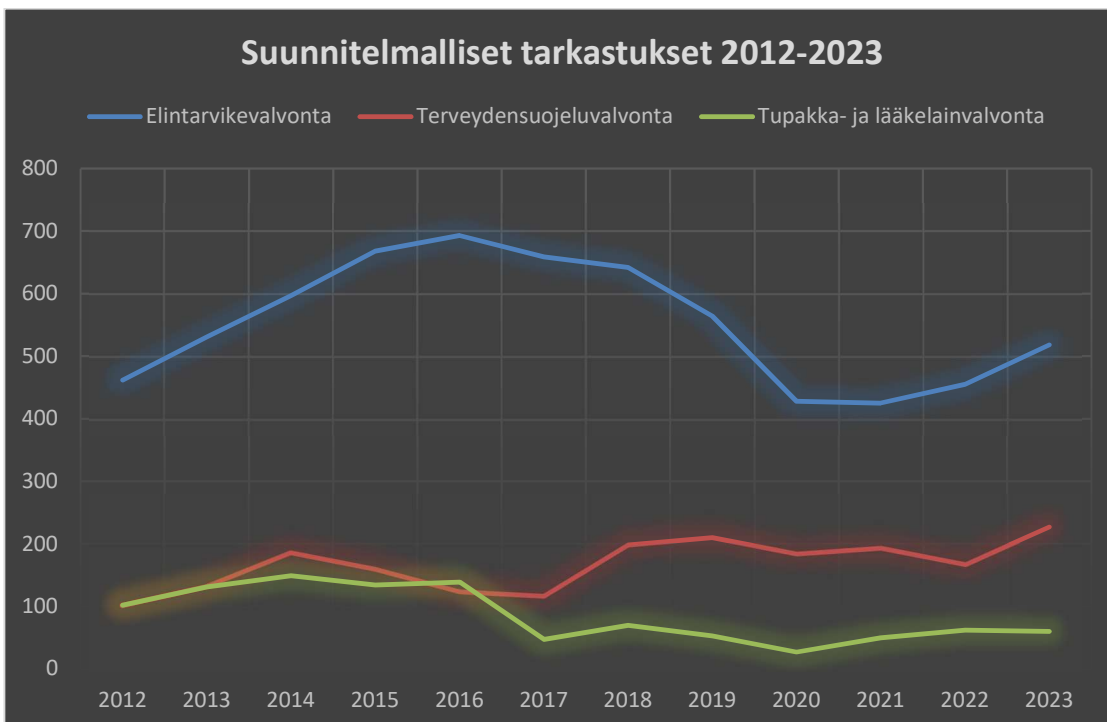


Kuva 1. Valvontasuunnitelman toteutumisaste on ollut hyvällä tasolla vuodelta 2015 alkaen.

Valvontasuunnitelma noudattaa keskusviranomaisien (Ruokavirasto ja Valvira) suosittamia valvontakohteiden tarkastustiheystavoitteita. Poikkeamia on tehty ainoastaan kohdekohtaisen riskiarvioinnin perusteella.



Kuva 2. Tarkastuksien määrä on koronavuosien jälkeen noussut entisiin lukemiin.



Kuva 3. Tarkastuksien määrien kehitys eri lainsäädännön näkökulmalta.

## Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvonnassa toteutumisaste kokonaisuudessa jäi 89 %. Uusintatarkastuksien määrä oli suunnitelmassa arvioitu 97 tarkastukseksi, mutta tarve oli todellisuudessa 118.

Vallitsevalla lintuinfluenssaepidemiolla (alkoi heinäkuussa 2023) oli merkittävä vaikutus tarkastuksien määriin alkutuotanto- ja laitosvalvonnassa, koska resurssit jouduttiin voimakkaasti keskittämään tartuntataudin torjuntaan.

<b>Elintarvikevalvonta</b>	<b>Kohteiden lkm (31.12.2022)</b>	<b>Suunnitellut tarkastukset</b>	<b>Toteutuneet tarkastukset</b>
<b>Alkutuotanto</b>	<b>499</b>	<b>84</b>	<b>44</b>
<b>Liha-alan laitokset</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>12</b>
<b>Kala-alan laitokset</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>5</b>
<b>Maitoalan laitokset</b>	<b>2</b>	<b>10</b>	<b>6</b>
<b>Munapakkaamo</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
<b>Vilja- ja kasvisala</b>	<b>26</b>	<b>17</b>	<b>15</b>
Myllytoiminta	1	0	0
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia tuotteita	14	10	9
Ruoka- ja kahvileipien valmistus	5	4	6
Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	5	2	0
Pakkaamotoiminta, vähäistä kunnostusta	0	0	0
Muu viljatuotteiden valmistus	1	1	0
<b>Elintarvikkeiden valmistus</b>	<b>11</b>	<b>11</b>	<b>5</b>
Makeisten valmistus	2	2	1
Juomien valmistus	4	4	2
Muu valmistus	5	5	2
<b>Kontaktimateriaalitoimijat</b>	<b>9</b>	<b>8</b>	<b>3</b>
<b>Elintarvikkeiden kuljetus</b>	<b>26</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen</b>	<b>3</b>	<b>10</b>	<b>3</b>
<b>Elintarvikkeiden tarjoilu</b>	<b>397</b>	<b>251</b>	<b>237</b>
Ravintolatoiminta, muut keittiöt	94	82	75
Grilli- ja pikaruokatoiminta	35	20	19
Kahvilatoiminta	48	24	18
Pubitoiminta	18	0	0
Suurtalous, laitoskeittiö	51	38	35
Suurtalous, keskuskeittiö ja pitopalvelu	45	52	48
Suurtalous, tarjoilukeittiö	106	35	42
<b>Vähäriskinen lihan käsittely</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Elintarvikkeiden vähittäismyynti</b>	<b>152</b>	<b>67</b>	<b>53</b>
<b>Muu tarkastus</b>			<b>16</b>
<b>Uusintatarkastukset</b>		<b>97</b>	<b>118</b>
<b>Yhteensä</b>	<b>1139</b>	<b>582</b>	<b>518</b>

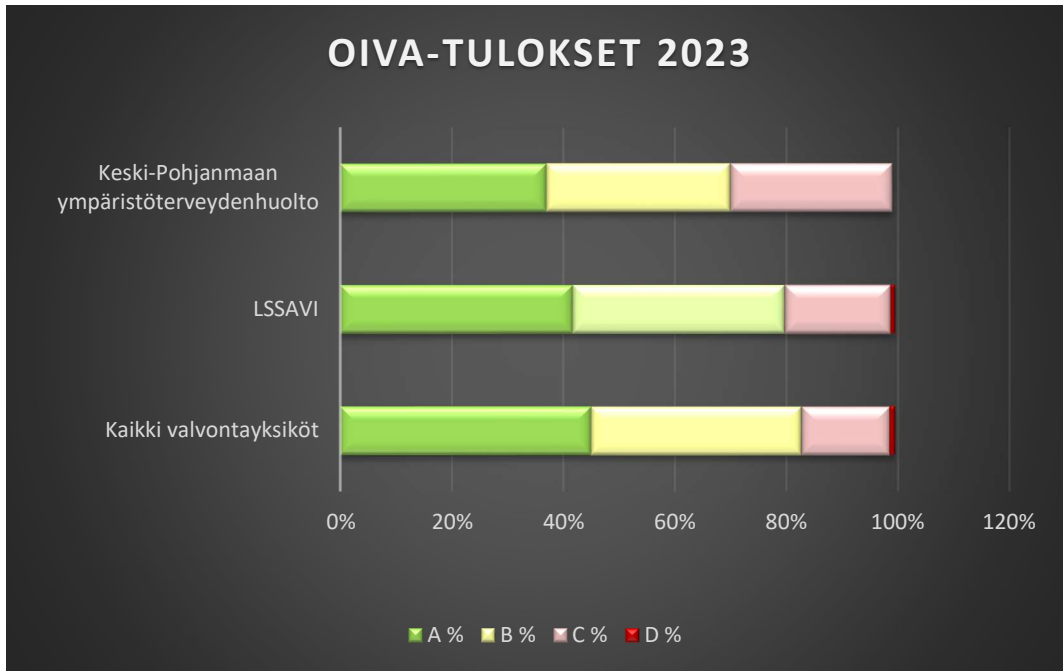
Elintarvikevalvonnan painopisteet ja niiden toteutuminen:

Painopiste	Toteutuma
Lämpötilavalvonta	Tarkastukset:  Oivarivi 6.2: 343 kpl Oivarivi 6.3: 29 kpl Oivarivi 6.5: 96 kpl Oivarivi 6.6: 301 kpl Oivarivi 6.9: 226 kpl
Jäljitettävyys ja takaisinvedot	Tarkastukset:  Oivarivi 16.1: 36 kpl Oivarivi 16.2: 4 kpl Oivarivi 16.5: 3 kpl Oivarivi 16.6: 63 kpl Oivarivi 16.8: 4 kpl Oivarivi 16.9: 11 kpl
Kohteet valvonnan piiriin; tarkastuksilla valvotaan, että toiminta vastaa ilmoitettua	Aktiivisesti on seurattu, että uudet toimijat ovat asianmukaisesti liittyneet valvonnan piiriin. Tarkastuksilla on valvottu, että toiminta vastaa ilmoitettua.  Vuoden aikana on käsitelty 89 uusia ilmoituksia (EL 297/2021 § 10).
Elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittäminen; osallistuminen suunnitteluun ja yhteistyötapaamisiin	Elintarviketiimistä 5 hlö on osallistunut yhteistyötapaamisiin ja koulutuksiin elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittämiseksi.
Pandemiavalmiuden kehittäminen-koronapandemian opit ympäristöterveydenhuollossa; osallistuminen työryhmiin, onnistumisen arviointiin ja valmiuden kehittämiseen	Ympäristöterveydenhuollon häiriötilannesuunnitelma on päivitetty koronaepidemia huomioon ottaen. Ympäristöterveydenhuolto on aktiivisesti osallistunut pandemiaan liittyvään paikalliseen ja alueelliseen yhteistyöryhmään.
Mansikan jäljitettävyys ja markkinointivalvonta	Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto tutki kesällä 2023 Keski-Pohjanmaan alueella

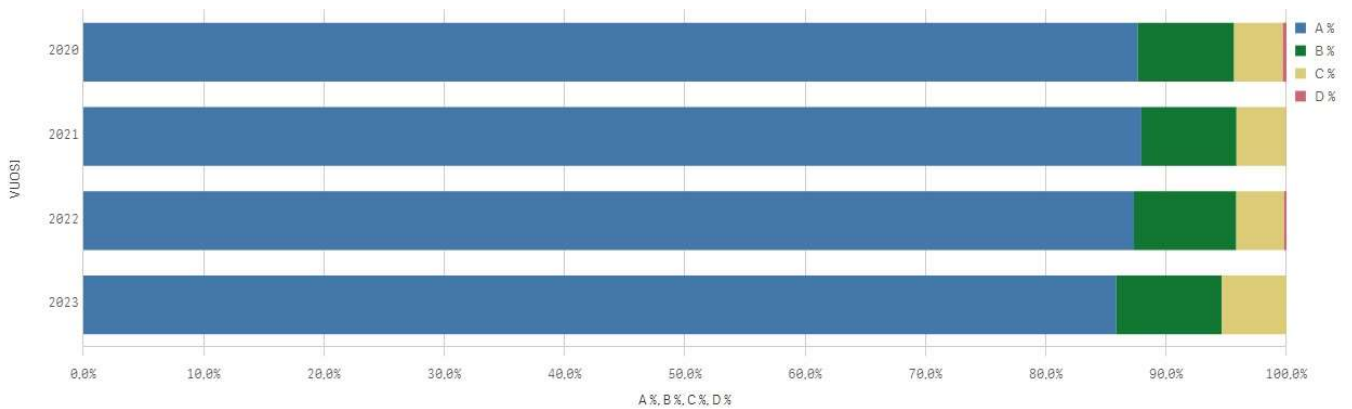
	<p>suomalaisina myytävien mansikoiden maantieteellisen alkuperän.</p> <p>Projektin tavoitteena oli varmistaa, että mansikan todellinen alkuperämaa vastasi ilmoitettua.</p> <p>Mansikkanäytteitä otettiin yhteensä viisi kappaletta.</p> <p>Isotooppitutkimuksien perusteella kaikki viisi näytettä olivat suomalaista maantieteellistä alkuperää.</p> <p>Tarkastushavaintojen perusteella marjanmyyjiä ohjeistettiin vaadittavista pakkaus- ja myyntimerkinnöistä sekä tarvittavista jäljitettävyystiedoista.</p> <p>Jatkossa valvontasuunnitelman mukaisilla tarkastuksilla painotetaan pakkaus- ja myyntimerkintöjä sekä jäljitettävyyssiakirjoja.</p>
<p>Ohjaus- ja neuvonta kohdistetaan erityisesti kohteisiin, joihin on suoritettu useita uusintatarkastuksia vuoden 2022 aikana.</p>	<p>13 ohjaus- ja neuvontatilaisuuksia tehtiin vuoden 2023 aikana.</p>

Kansallisiin valvontaprojekteihin osallistuminen:

- Ruokaviraston kansallisen vierasainevalvontaohjelman mukainen näytteenotto tuotantotilalta. Maitonäytteitä on otettu 20 kpl.
- Kasvinsuojeluainejäämä-projektiin osallistuminen. Elintarvikenäyte on otettu yhdestä tuotantotilasta.



Kuva 4. Oivatarkastuksien tulokset vertailussa muiden valvontayksikköjen kanssa.



Kuva 5. Tarkastettujen oivarivien tulokset 2020-2023.

### **Näytteenotot**

Laitoksien viranomaisnäytteenotot (yhteensä 20 kpl) jätettiin ottamatta, koska elintarvikealan laitoksien omavalvontanäytteitä otetaan jo tiheästi ja kattavasti ulkopuolisen laboratorion toimesta.

Ruokaviraston kansallisen vierasainevalvontaohjelman mukaiset näytteet 20 kpl.

### Terveydensuojeluvalvonta

Terveydensuojeluvalvonnassa toteutumisaste kokonaisuudessa jäi 86 %. Uusintatarkastuksien määrä jäi 13. Suunnitelmassa vastaava ennakoarvio oli 44.

Terveydensuojeluvalvonta	Kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset (kpl)	Toteutuneet tarkastukset + seurantatarkastus (kpl)
Julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot, lasten ja nuorten kohteet	45	35	33
Hotellit, maatilamatkailut, asuntolat jne.	54	12	13
Yleiset saunat	15	7	1
Uimahallit, muu yleiset allastilat ja uimarannat	41	41	40
Koulut ja oppilaitokset	77	24	27
Lasten päiväkodit ja vastaavat	68	25	21
Lastenkodit/lastensuojeluyksiköt ja muut sosiaali-alan yksiköt	25	9	12
Vanhainkodit ja vastaavat	25	13	12
Kauneushoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	45	7	23
Kuntosalit ja liikuntatilat	39	6	8
Talousvettä toimittavat laitokset	48	41	19
Muut TsL:n kohteet	1	1	6
Uusintatarkastukset (näytteenotot)		44	13
<b>Yhteensä</b>	<b>482</b>	<b>265</b>	<b>228</b>

### Terveydensuojeluvalvonnan painopisteet ja niiden toteutuminen:

Painopiste	Toteutuma
<p>Omavalvonnan tukeminen</p> <p>Ohjelmakaudella valvonnassa kiinnitetään huomioon seuraaviin asioihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Toiminnanharjoittajien tukeminen riskien tunnistamisessa, joista voi aiheutua terveyshaittaa ja toiminnanharjoittajan omavalvonnan korostaminen säännöllisen valvonnan riskinarvioinnissa</li> <li>- Omavalvonnan tukeminen tarkastuskäynnillä</li> <li>- Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja -hallinta yhdessä talousvettä</li> </ul>	<p>Vuoden aikana on tehty yksi (1) päätös riskiarvioinnin hyväksymisestä.</p> <p>Vesilaitoksien valvontatutkimusohjelmien päivitystyö on saatu osittain valmiiksi. Työ jatkuu vielä vuoden 2024 puolella.</p> <p>Kohdekohtaisien omavalvontaohjeiden laatiminen ei ole toteutunut. Ohjeiden laatimiselle varataan resurssit vuodelle 2024.</p> <p>Omavalvontaa on tuettu tarkastuksen yhteydessä.</p>

toimittavan laitoksen kanssa ja valvontatutkimusohjelman päivittäminen  - Kohdekohtaiset omavalvontaohjeet tehdään projektina.	
Elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö	Yhteistyöpalaverien määrä 81. Annetut lausunnot 81.

### Näytteenotot

Talous- ja uimavesinäytteet on otettu valvontasuunnitelman mukaisesti. Toiminta on ulkoistettu. Talousvesinäytteitä on analysoitu vesilaitoksien valvontatutkimussuunnitelmien ja STM asetuksien 1352/2015 ja 401/2001 mukaisesti.

Uimavesinäytteitä on analysoitu STM asetuksien 315/2002, 177/2008 ja 354/2008 mukaisesti.

### Tupakka- ja lääkelainvalvonta

Tupakka- ja lääkelainvalvonnassa toteutumisaste kokonaisuudessa jäi 95 %.

<b>Tupakka- ja nikotiinivalmisteiden valvonta</b>	<b>Valvonta-kohteiden lkm</b>	<b>Suunnitellut tarkastukset (kpl)</b>	<b>Toteutuneet tarkastukset (kpl)</b>
Tupakan myyntipaikat	86	45	36
Nikotiinivalmisteiden myyntipaikat	44	18	20
Uusintatarkastukset		0	4
<b>Yhteensä</b>	<b>130</b>	<b>63</b>	<b>60</b>

<b>Painopiste</b>	<b>Toteutuma</b>
Omavalvonnan tukeminen	Omavalvonnan toimivuutta on arvioitu ja ohjeistusta annettu tarkastuksien yhteydessä.
Yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa	Ei ole toteutunut
Laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö	Tupakkalain mukaisessa myynnin valvonnassa on kiinnitetty vähittäismyyntipakkausten osalta huomiota

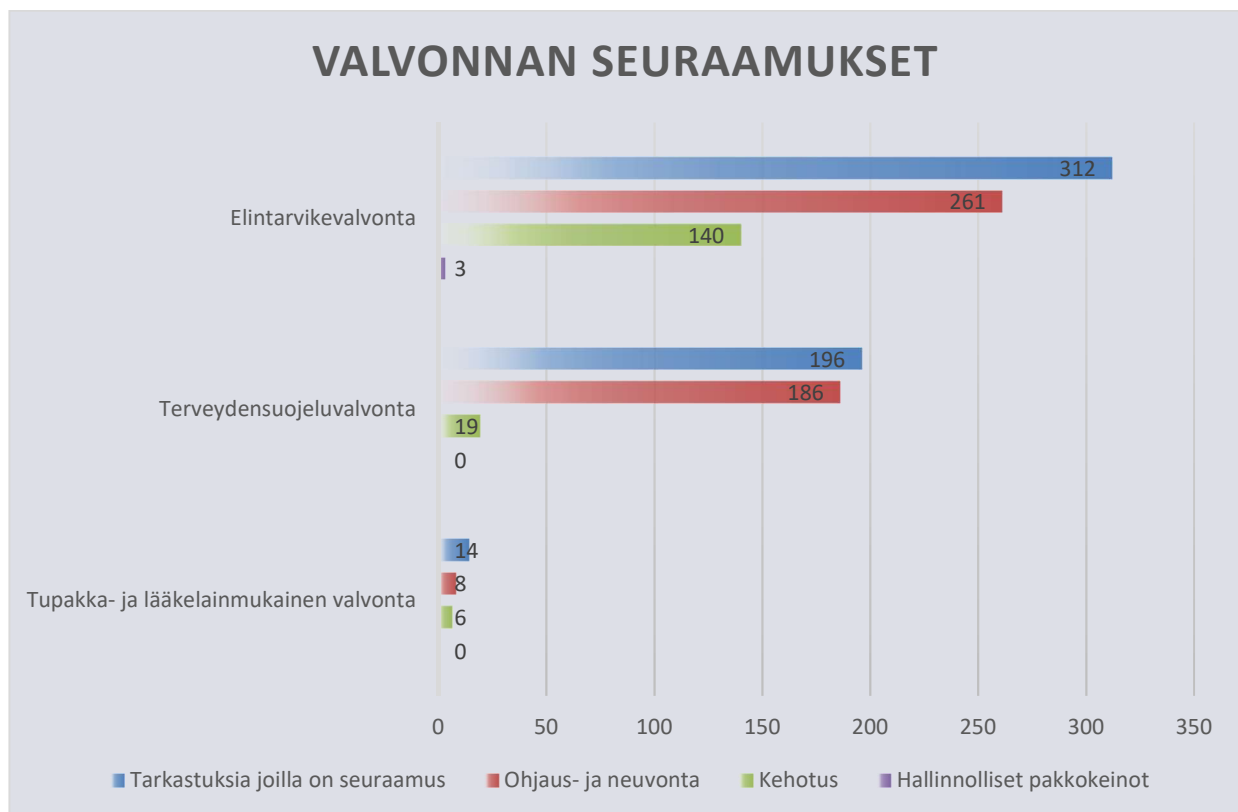


	uusiin pakollisiin merkintöihin (mm. yksilöllinen tunniste).
Tupakointikieltojen valvonta. - tupakointikielto on laajennettu yleisille rannoille ja lasten leikkikentille.	Tupakointikiellon soveltamista yleisillä rannoilla on valvottu muiden (tsl) tarkastuksien yhteydessä.

Tupakka- ja lääkelain valvonta tehdään lähtökohtaisesti elintarvike- tai terveydensuojeluvalvonnan yhteydessä.

### Valvonnan seuraamukset:

Terveysvalvonnassa yleisin tarkastuksen seuraus oli ohjaus- ja neuvonta. Kehotuksia valvonnan yhteydessä annettiin yhteensä 165 tarkastuksilla. Elintarvikevalvonnassa annettiin kolme määräystä vuoden 2023 aikana.



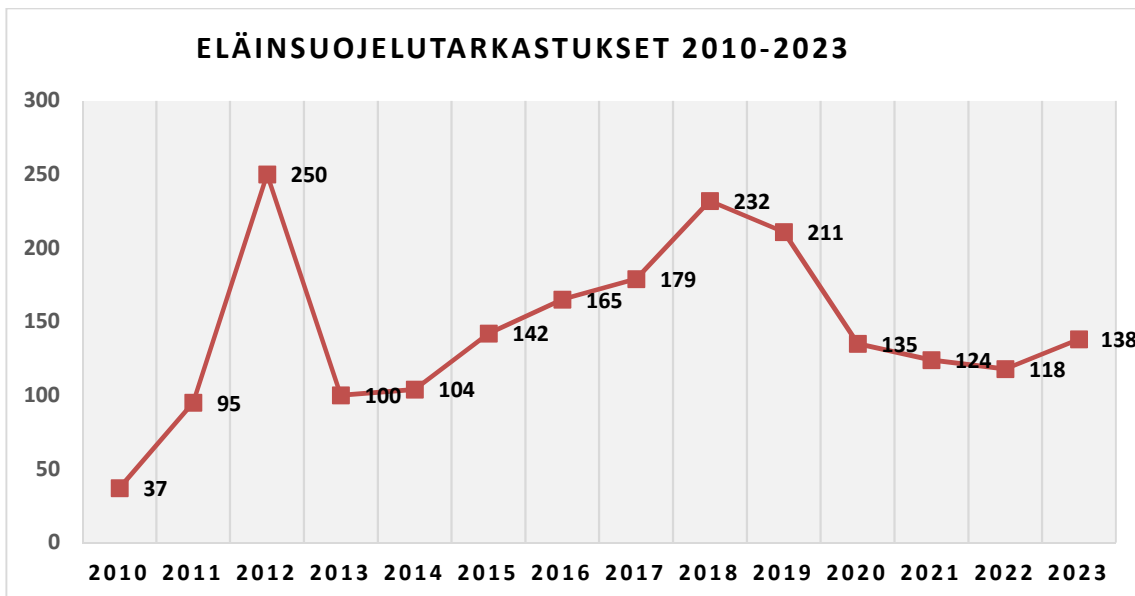
### Eläinlääkintähuollon valvontatehtävät

Suunniteltujen tarkastuksien toteutumisaste eläinlääkintähuollon valvonnassa jäi 83 %.

Eläinlääkintähuollon valvonta	Valvonta-kohteiden lkm	Suunnitellut tarkastukset (kpl)	Toteutuneet tarkastukset (kpl)
Sivutuoteasetuksen mukaiset laitokset	35	4	4
Terveysvalvontaohjelmat	7	5	0
Vesiviljelyohjelma	6	1	0
Hevosten keinosiemennystoiminta	5	0	2
Säännölliset eläinsuojelutarkastukset	42	13	13
<b>Yhteensä</b>	<b>95</b>	<b>23</b>	<b>19</b>

Lintuinfluenssan tulo turkistarhoihin aiheutti resurssien vahvan kohdentamisen eläintautivalvontaan heinäkuusta lähtien. Ei-kiireellisiä valvontatehtäviä ei sen jälkeen voitu tehdä ja tarkastuksien jonotuslista kasvoi entistä pidemmäksi.

Ilmoituksen perusteella tehtyjen eläinsuojelutarkastuksien määrä kasvoi kuitenkin viime vuoteen verrattuna 20 tarkastuksella.



ELÄINTAUTIVALVONTA		
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Tarkastukset	7	38
Lausunnot/todistukset	3	10
Näytteenotot	83	86

SIVUTUOTEVALVONTA		
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Todistukset ja tarkastukset	52	38

ELÄINSUOJELUVALVONTA		
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Epäilyyn perustuvat tarkastukset	118	125
Nautojen jaloitteluvälvonta	15	7
Hallinnolliset pakkokeinot (päätökset)	26	35

Vuoden aikana on tehty viranhaltijapäätöksiä eläintautivalvonnassa (4 kpl), sivutuotevalvonnassa (3 kpl) ja eläinsuojeluvalvonnassa (35 kpl).

Vuoden lopussa perustettiin kolmas valvontaeläinlääkäri virka.

Valvontasuunnitelmassa mainitut tehtävät mitä ei voida tarkasti määritellä etukäteen on listattu alla olevassa taulukossa (ns. ei-suunnitelmalliset tehtävät). Tehtävien määrä on verrattu edelliseen vuoteen.

ELINTARVIKEVALVONTA		
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Ruokamyrkytyspäilytarkastus	0	7
Vientitarkastus	1	1
Muu tarkastuskäynti	8	15
Ilmoitusten/hakemuksien käsittely	75	89
Todistukset (vienti tai muu)	9	11
Muu yhteydenotot	25	21
Näytteenotot, suunniteltu	25	21
Näytteenotot, ei suunniteltu	3	7
Ohjaus ja neuvonta	11	13
Hallinnolliset pakkokeinot	1	3
Yhteistyökokoukset	3	3
<b>Yhteensä</b>	<b>161</b>	<b>191</b>
TERVEYDENSUOJELUVALVONTA		
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2023
Terveyshaittaepäilytarkastus	34	33
Laivatarkastus	30	20
Muu tarkastuskäynti	1	2
Lausunnot	82	81
Muu todistus	0	1
Ilmoitusten käsittely	33	72
Yhteydenotto, terveyshaittaepäily	53	63

Muu yhteydenotto	75	65
Ohjaus ja neuvonta	11	7
Mittaukset	3	0
Näytteenotot, suunniteltu	306	270
Näytteenotot, ei suunniteltu	72	89
Yhteistyökokoukset	68	81
Merkittävät hallintotoimenpiteet	5	7
Sairastumis-/haittailmoitukset	4	42
Havainnot (haittaeläinten tunnistus ym)	3	0
<b>Yhteensä</b>	<b>773</b>	<b>791</b>
<b>TUPAKKA- JA LÄÄKELAINVALVONTA</b>		
	1.1.-31.8.2022	1.1.-31.12.2023
Tarkastukset/hakemukset	6	16

Terveysvalvonnan maksutuotot:

TOIMINTA	TULOT
Elintarvikevalvonnan valvontamaksut	87 690 €
Elintarvikevalvonnan ilmoitusten tai hakemusten käsittelymaksut	8 210 €
Elintarvikevalvonnan perusmaksut	73 750 €
Terveydensuojeluvalvonnan valvontamaksut	59 660 €
Terveydensuojeluvalvonnan ilmoitusten tai hakemusten käsittelymaksut	10 020 €
Terveydensuojeluvalvonnan perusmaksut	36 150 €
Tupakkavalvonnan valvontamaksut	49 900 €
Tupakkavalvonnan hakemusten käsittelymaksut	2 800 €
Nikotiinivalmisteiden valvontamaksut	1 250 €
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>329 430 €</b>

Tulot on kohdennettu ympäristöterveydenhuollon resurssien varmistamiseen.

### **Asiakkaiden palautteet valvontatyöstä**

Asiakkaiden palautetta ympäristöterveydenhuollon palveluista ja valvonnasta kerätään aktiivisesti. Terveysvalvonnan tarkastuskertomukset sisältävät pyynnön ja pikalinkin palautelomakkeeseen Kokkolan kaupungin nettisivuilla <https://kartta.kokkola.fi/eFeedback/fi/>. Sähköinen palautejärjestelmä eläinlääkintähuollon valvontatehtävistä on otettu käyttöön 1.7.2021 ([www.kokkola.fi/elainsuojelutarkastus](http://www.kokkola.fi/elainsuojelutarkastus)). Asiakas saa pikalinkin palautekyselyyn heti tarkastuksen jälkeen. Palautteiden perusteella asiakastytyväisyys voidaan pitää melko hyvänä.

## Eläinlääkäripalvelut

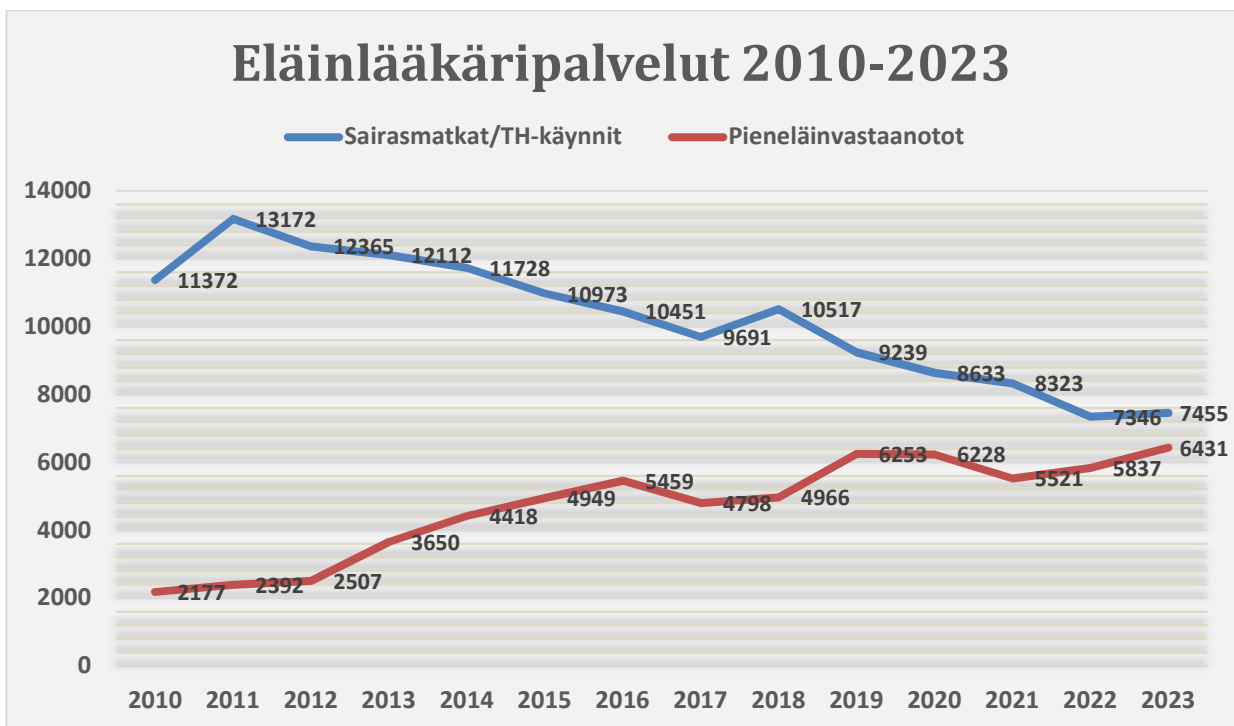
Ympäri vuorokautisia eläinlääkäripalveluja on tarjottu tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella kysyntää vastaavasti, vaikka vuoden aikana on ollut resurssivajetta (n. 2 htv). Resurssivajetta on ollut sen takia että sijaisia ei ole saatu. Vuoden aikana palvelut on jouduttu turvaamaan ulkopuolisella työvoimalla. Syksyllä perustettiin klinikkaeläinhoitajan toimi.

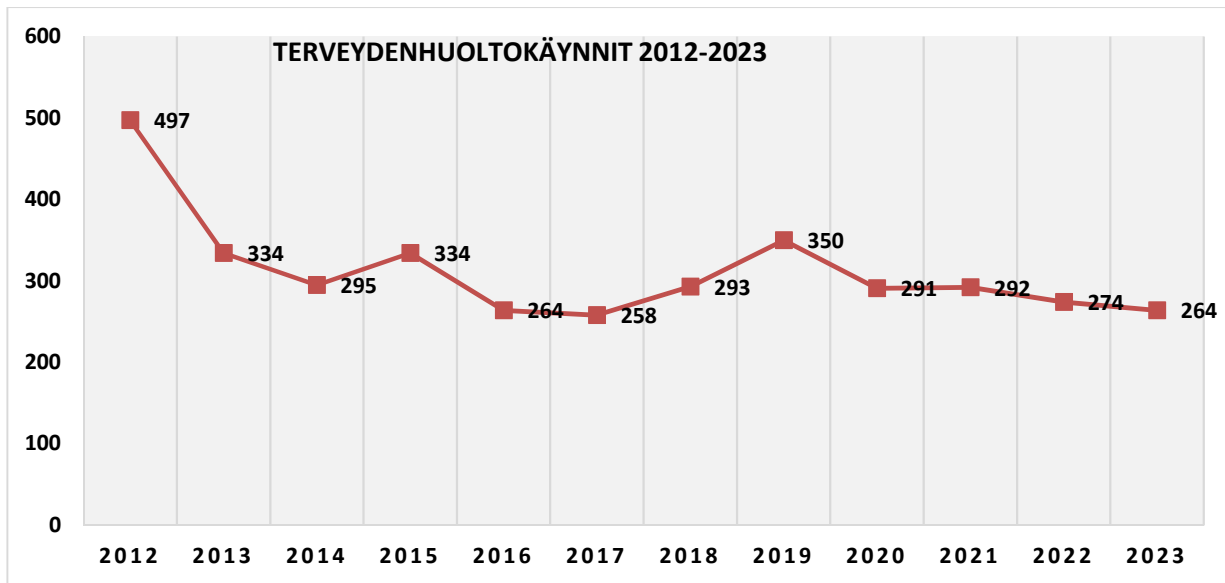
Valtakunnallisten eläinlääkäripalvelujen saatavuustavoitteiden arvioidaan täyttyneen.

Suoritteita on kirjattu yhteensä 14 024, joista 264 on ollut terveydenhuoltokäyntejä.

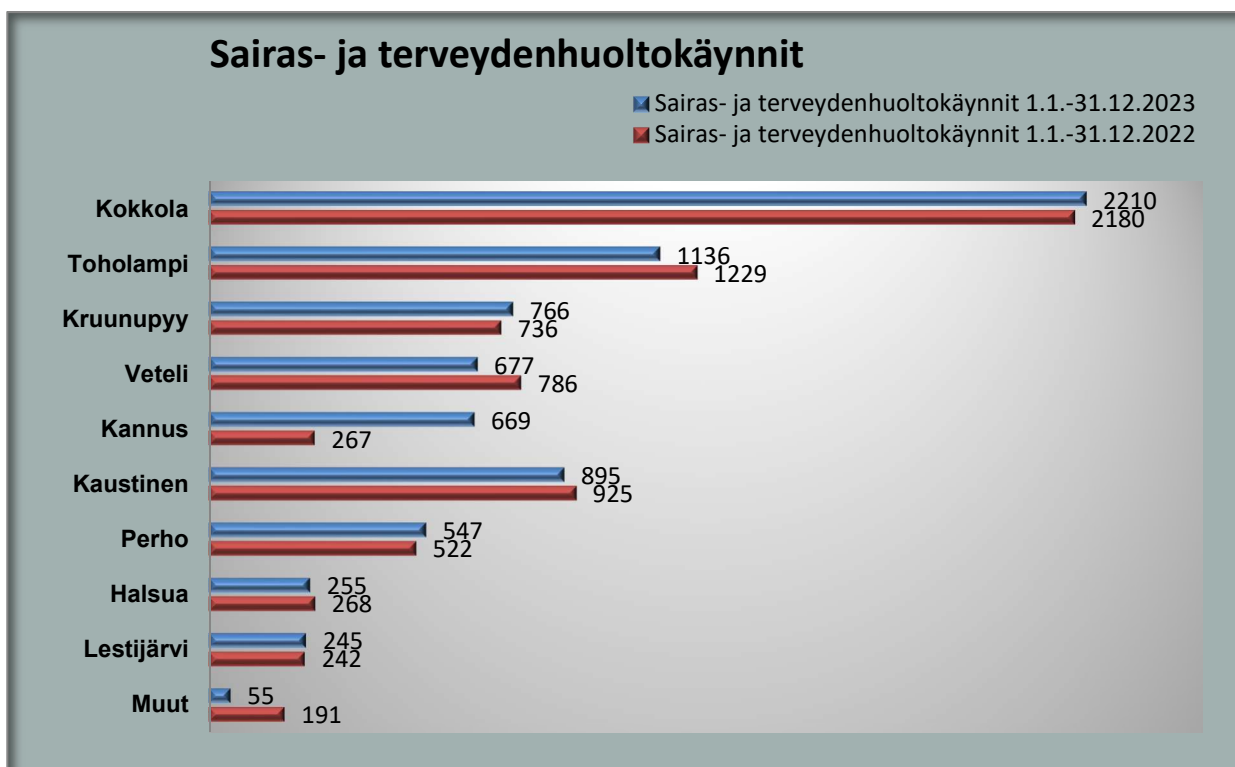
Eläinlääkäripalvelussa suoritteiden määrä on lisääntynyt 5,5 % vuoteen 2022 verrattuna. Tuotantoeläimien sairasmatkat ovat lisääntyneet n. 1,7 % ja pieneläimien vastaanotot ovat lisääntyneet 10,2 % vuoteen 2022 verrattuna.

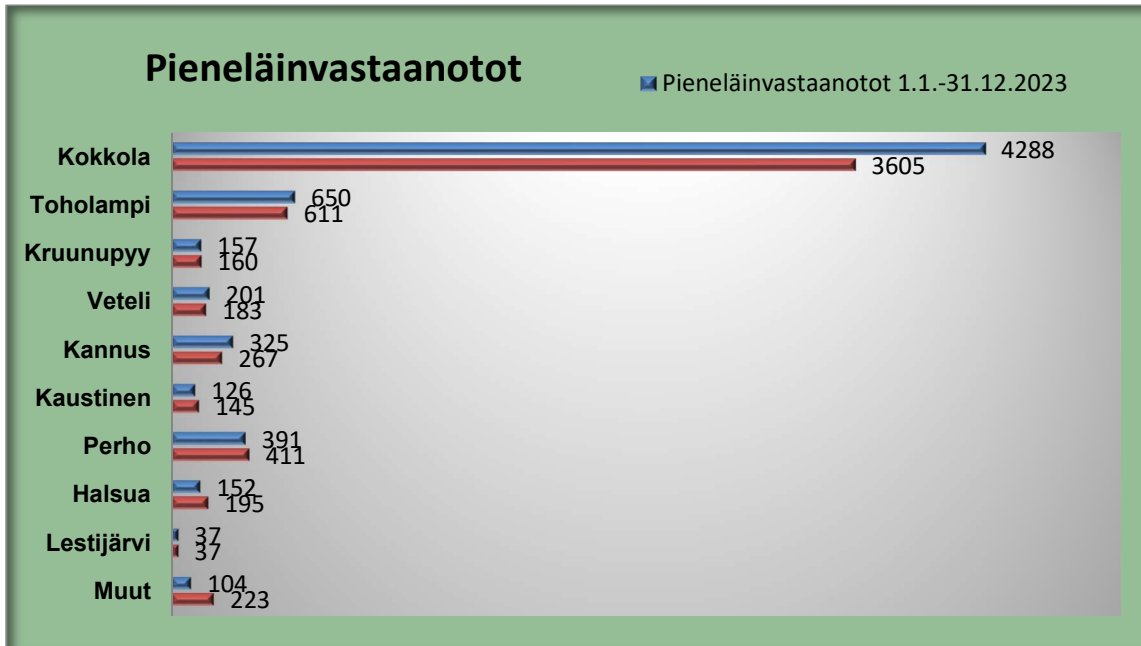
Eläinlääkäripalveluiden kysyntään vaikuttaa yksityiseläinlääkäripalvelujen saatavuus.





Vertailut kunnittain:





Eläinlääkäripalvelujen kehitys kunnittain 2018-2023

